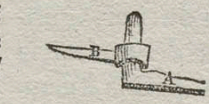

simplicissimo minimeq; gemino utens ossium connexu. ^a Tali uero caput ossi cymbam referen-
ti hac articulationis specie iungitur, ut etiam quaedam brachialis ossa inuicem articulari suo lo-
co doceamus, non minus quam secundae, tertiae, quartae & quintae costarum cartilagine hac
articulationis specie pectoris ossi coarctantur. In praesentia enim abunde est, commissurarum
differentias naturasq; enarrare, & in illis scopum Cōditoris recensere, quibusdam tantum ad-
ditis exemplis, qualia haec posteriora in obscuris motibus censeriqueunt. Omnes enim articu-
los semper enumerare, & si promptissimum mihi quidem esset, illi tamen Anatomes tyronem
nondum explicatis ossibus remorarentur, ac negotij difficultate à pulcherrima Dei operum
inquisitione absterrent. ^{Aggredior} itaq; articuli species est, quae cauum sinumq; leuiter & su-
perficietenus exsculptum, & caput ossis depressum adipiscitur, & ueluti planarum superficiei-
rum connexu sit. & quemadmodum in enarthrosi quis sinus caputq; sit indicare leuis est ne-
gotij, ita è diuerso in arthrodia utraque adeò obscura sunt, ut ignores cuiusnam ossi sinus aut ca-
pitis nomen opportunè debeas adscribere, perinde ac si duas superficies planas inuicem incum-
bere fingeres. Hac specie committuntur tria interiora tarsi ossa cymbam referenti ossi, & ^{pe-}di-
dij ossa tarsi ossibus, nonnullaq; brachialis ossa postbrachialis ossibus, dein quartum brachialis
os quod rectum uocabitur, tertio brachialis ossi: & clauicula summo humero. Atq; in his com-
missuris adeò obscuri sunt motus, ut perquam arduè sentiri possint. Quasi Natura hanc articu-
lationis speciem in simplici articulo tentaret, ubi uix tantillum os moueri statuit. Nullibi enim
simplicem eandemq; ueram arthrodiam reperias, ubi manifestus sit motus: quemadmodum for-
tè duplicem obseruabis manifesto motu praeditam, sed illo ferè unico & simplici. Prima nan-
que ceruicis uertebra nullo motu alio, quam liquido circumactu super secundam moueri pro-
habitur, & duobus interim locis prima hominis uertebra secundae per arthrodiam iungitur,
utrinque scilicet ad secundae uertebrae dentis latera, & dens ipse quodammodo arthrodia pri-
mae uertebrae committitur. Quanquam in his uertebrae nexibus sinus capitq; adhuc ma-
nifestiora sint, quam in simplicibus, quas antea enumerauimus, arthrodij. Ad haec, eiusmodi
quoque arthrodiam obseruabis in reliquis etiā ceruicis uertebis, & thoracis quoq; omnibus,
ad eam usq; quam ab incumbere ipsi uertebra & ab ipsi subiecta suscipi exponā. Nam earū uer-
tebrarum connexus, qui ad radicem spinæ seu posterioris uertebrae processus consistunt,
ita committuntur, ut subingredientes unius uertebrae partes leuissimè protuberent, & partes
aliam uertebrae admittentes, superficietenus tantum sinuentur. Quamuis in his uertebis præ-
ter flexionem & extensionem, etiam aliquis in latera motus obseruetur. Atque ita si eiusmodi
duplicem uertebrae ad se inuicem articulationem arthrodiam esse dixerimus, hanc non ex-
actè simplicis motus gratia perpetuò fieri etiam fatebimur. ^{τὴν γὰρ} quæ tertia articuli spe-
cies censetur, manifestis sinibus capitibusq; perficitur, sed nequaquam simplicibus. Fit enim
ginglymos, quoties mutuo ingressu ossa inuicem iunguntur: ita ut unus gibba, alterius ossis
caua subintrent: & rursus unius ossis sinus alterius gibba admittant, perinde ac si digitos mu-
tuis ingressibus committas, aut ostiorum cardinibus hanc articuli speciem
conferas, in quibus ferrum parieti infixum illud quod ostio committitur ex-
cipiat, ipsiq; etiam ostij ferro parietis ferrum subintret. Ab hac enim imagi-
ne praesens articulationis species nomen inuenit. ^h Hæc in genu occurrit.
tibiae enim os duobus donatur sinibus, in quorum medio tuberculū pro-
minet: femoris autem inferior pars duo exigit capita, tibiae ossis sinus ingre-

Quando Na-
tura gingly-
mos formam
uerit.

Quibus modis
duplices arti-
culi formae
sunt.

Hic A ferru
seu cardinem
notat, parieti
infixum: B au-
tē, ferru quod
ostio seu fene-
stræ nectitur.

excipit. Idem in calcis & tali cōnexu (ut & ginglymos obscurum motū edentes aliquot recen-
seam) obseruatur. In posteriori enim sede talis calcis tuber assumit, in anteriori uero calcis
sinui caput tali inarticulatur, adeò ut meritisimè & hic quoque mutuis ingressibus ossa articu-
lari dicantur. Pariter huc quoque ueteres retulisse uidentur duplices articulationes, etiam si mu-
tuo eodemq; uario non fierent ingressu, sed simili utrinque modo, ut capitis ad primam uerte-
brae connexus censeriqueunt. ^h Duobus enim inuicem distantibus primae uertebrae sinibus,
duo occipiti ossis capita ueluti enarthrosi articulantur, neque quicquam dextri lateris articu-
latio à sinistri, specie formaue discrepat. Sic quoque & aliae uertebrae inter se coarctantur.
Nam inferior seu subiecta superiori seu superpositae duplici articulo committitur, illis nimirum
articulis qui ad spinæ seu posterioris uertebrae processus radicem haberi dicuntur. Non
enim de uertebrae nexu, quem suis corporibus moliuntur, in praesenti loquor: quum is,
quantum ad propositum spectat, uariis sit. quemadmodum etiam uertebrae supra duo decimam
thoracis consistentes, quod ad articuli formam attinet, posterioribus articulis arthrodia mu-
tuo iunguntur: quæ uero duodecimae subiacent, quodammodo enarthrosi. Verum si huius-
modi uertebrae nexu, quia duplices (unus utrinque nimirum ad latus) sint, sub ginglymo
complecteremur, etiam aliquot huius generis articulationes non simplici tantum motu dona-
tas fateremur, quum uertebrae praeter extensionem & flexionem, in latera quoque nonnihil
agantur. At non arbitror ueteres illos Anatomicorum præcipuos, uertebrae ideo ginglymo
articulati dixisse, quod prima ceruicis & duodecima plerumque thoracis uertebrae dunta-
taxat exceptis, semper una uertebra superiori parte suscipiatur ab alia, & inferiori parte inferior-
em suscipiat: aut contrā, superiori parte aliam suscipiat, inferiori autem suscipiatur. Quamuis
id Galenus satis innuat, hac ratione ginglymon fieri autumans: & fortè non animaduertens, si
uerum assereret, tunc oportere tria ossa ad articulationem concurrere, primum scilicet os uer-
tebrae, quæ superiori sua sede exciperetur: & secundum uertebrae, quæ superiorem hanc se-
dem exciperet: & tertium uertebrae, quæ à mediae seu primae uertebrae inferiori sede suscipe-
retur. Ut enim una suscipiat, eademq; suscipiatur, praeter illam, & susipientem & susceptam
quoque concurrere necessum esset. Atque hac etiam ratione ad plurima ossa ginglymos refe-
rendus esset, ad ea nimirum quæ ima sui parte aliud os subirent, & superiore aliud admitteret:
aut ex aduerso, in superiori sede aliud ingrederentur, inferiori autem aliud exciperent, nullo ar-
ticulationis formae habito respectu. Et huius generis censerentur prima digitorum ossa, quæ
superiori sede per enarthrosin postbrachialis ossibus iunguntur, & ima parte subsequenter os-
sis digiti sinus subeunt. Verum de digitorum uertebrae nexibus suo loco cumulatim
pertractaturus, nunc commissuras nullum prorsus motum ostendentes exequar, si prius ad-
monuero, nullum haecenus dictorum ossium contextum fieri, nisi sinibus & capitibus seu su-
perficiebus leui lubricaq; cartilagine in crustatis, si modò uertebrae corporum ad inuicem,
& sacri ossis cum duobus ipsi coarctatis ossibus connexum secluseris, in quo cartilagineum li-
gamentum priuatim interuenire posterius audies. Quæ uero iam narrabuntur commissurae
omni prorsus motu destitutæ, laui lubricaq; contactu neuitquam sunt. Atque harum pri-
ma γόμφωσις dicitur, estq; cum instar clauis ossi infigitur: quæ dentes ad unum omnes maxil-
larum praeseptolis tanquam clauis adeò impinguntur, ut ne tantillum quidem moueantur.

Cæterum ueteres interdum instar clauis connexum, etiam ad articulum, sed alia ratione contu-
lerunt, quum ossa inuicem alterius ossis beneficio tanquam clauis cuiusdā interuentu coarctari
dicerent, quemadmodum Aristoteles innuit, quum duo ossa caua in medio clauum habere scri-
bit, tibiae & calcis os sinus obtinere, & talum suis tuberibus eos sinus clauiritu ita subire arbi-
tratus, ac si duo asseres eodem spiculo committerentur. Verum trigesimo tertio Capite tali na-
tura tradetur, cuius connexus ad tibiae & calcem ginglymo, & in hominibus & in quadrupe-
dibus articulat. Homines enim talo non destituuntur, quamuis is à solipedū ac bisulcorū ta-
lo forma (non autem situ) discrepat. Nam tibiae omnibus subijcitur, & calci, aut quod calcis ui-
cem gerit ossi articulat. Femoris enim os tam in auiibus quam in equis & porcis, & reliquis
quadrupedibus, Aristotelem, & in tertio de Usu partium Galenum lufit, quod in illis æque ac in
hominibus femur uisu obuium non sit: ut modò in suum locum asseruem, quæ in libro de Cō-
muni animalium gressu Aristoteles, ob ignoratum ipsi in quadrupedibus & auiibus femoris
os, & brachij os, parum rectè posterius tradidit. Sutura, quam φαλὴ Græci appellant, compo-
sitio quaedam est, ad confuturam rerum similitudinem. Hanc nonnulli quū explicare student,
ferratam compagem structuramq; alij in unguem commissuram esse definiunt. Sed illi nobis
in memoriam reuocant, mutuum ferrarum contrario occursum ingressum, quo dentatae alterius
ferræ partes in alterius sinus subeunt. Hi uero quæ in unguem committi dicuntur, quū gibbae
B 2 uideli-

Libro de Ossi-
bus, & 3 libro
Cōmentario-
rum in Hippo-
cratis lib. de Ar-
ticulis.

γόμφωσις.

Capit. 9 libri
2 de Partibus
animalium.

φαλὴ,
Sutura.